

Ari Kenttä Turku 13.04.2016 Kaksi tai kolme. Katsellessaan pettyneenä Toisen Maailmansodan jälkeistä maailmaa, Einstein ehdotti perustettavaksi kaikkia ydinaseita hallitseva maailmanhallitus, jonka sääntöjä pitäisi olla kirjoittamassa vain kolme ihmistä, koska useampi ei pääsisi yksimielisyyteen. Myös filosofi Juha Varto päätyi tuohon vielä hyvin toimivaan ihmisten muodostamaan ryhmäkokoon pohtiessaan: ”Kaksi tai kolme ihmistä voi ehkä vielä jotenkuten keskustella jostain asiasta ja pysyä aiheessa, mutta siitä lukumäärän noustessa alkavat he ennen pitkää jakelemaan kuolemantuomioita johonkin suuntaan.” Jo pari tuhatta vuotta aikaisemmin Kristus rajasi tulevat seurakuntaansa samaan haarukkaan: ”Missä kaksi tai kolme kokoontuu minun nimessäni, siellä minä olen läsnä.” Myöhempi suullinen kristillinen perinne on lisännyt tähän ilmoitukseen sanan ”vähintään,” jota Raamatun Uudessa Testamentissa ei tässä yhteydessä löydy. Mutta Raamatun päättävässä Johanneksen Ilmestyksen viimeisissä jakeissa lyödään teksti lukkoon melko suorasukaisesti: ”Jos joku panee niihin jotakin lisää, niin Jumala on paneva hänen päällensä ne vitsaukset, jotka ovat kirjoitettu tähän kirjaan.” Itämaan Tietäjien katsellessa taivaalle vuonna nolla ja laskeskellessa planeettojen konjunktioita, totesivat he, että nyt on aika lastata kamelit. Niin he vaappuivat yössä kohti Jerusalemiä, eikä liene yllättävää, että heitä oli matkassa vain kolme. Tähti johdatti astrologit Betlehemiin syrjäiseen talliin, jossa juuri syntynyt kuningas makasi olkien päällä. Myöhemmin hän kartutti omaisuuttaan sandaaleilla ja vaipalla, johon kääriytyi ja kuivasi opetuslastensa jalat. Jos Jeesus joskus aikuisiällä tarvitsi rahoja temppelipapiston rauhoittamiseksi, niin käski hän hakea niitä Kalan suusta ja sieltähän Pietari niitä kävi noukkimassa. Kristuksen aloittaessa vaelluksensa poimi hän mukaansa matkansa varrelta yksitellen joukon käsityöläisiä, kalastajia ja muita juutalaisyhteisön pienimpiä vaikuttajia, kunnes tunnettu tusina opetuslapsia tuli täyteen. Tämän ydinjoukon lisäksi kertyi kolmen vuoden ihmeiden täyttämällä saarnamatkoilla hänelle seuraajia jopa tuhansia, jotka aikoivat lopulta tehdä hänestä itselleen kuninkaan. Kristuksen reaktiota moiseen pyrkimykseen kuvataan Raamatussa näin: ”Mutta hän pakeni yksinäisyyteen vuorille.” Hyvä, joskin kovin omituinen oppi uhkasi koko ajan jäädä päälle vyöryvän innokkaan massan alle. Väkeä tulvi kaikkialta Kristusta kohti ja pariin otteeseen hän ruokki joitain tuhansia muutamalla leivällä ja parilla kalalla, jota suuresti hämmästeltiin. Myöhemmin hän väitti samalle väelle, etteivät nämä juosseet hänen perässään sanan tähden, vaan siksi että saivat syödäksensä niitä leipiä ja kaloja. Mutta hänen alkaessa puhua lihansa syömisestä ja verensä juomisesta, alkoi väki harveta. Kylläinen väki totesi, että tämä on vähän liian kovaa puhetta kuultavaksi ja lähti, kunnes jäljelle jäivät vain ne kaksitoista. Heiltä Kristus kysyi, ”Tahdotteko tekin mennä pois?” Tuo rakoileva tusina näytti enää heikosti pysyvän kasassa, vaikka Jeesus kyllä tiesi mitä sakkia oli kalliokseen tulevalle seurakunnalleen valinnut. Yksi heistä hänet sittemmin heti tilaisuuden tullen myi hopearahoista, toinen hänet toistamiseen kielsi edes tuntevansa ja kolmas epäili epäilemistään koko miehen tarinoita loppuun saakka, kunnes sai pistää sormensa keihään tekemään reikään kuolleista nousseen Jeesuksen kyljessä. Kristuksen vaellellessa Palestiinaa epämääräisen tusinansa kanssa, ei hän läheskään aina nähnyt tarpeelliseksi kelpuuttaa koko laumaansa jokaista tapahtumaa todistamaan. Herättäessään esimerkiksi synagogan esimiehen Jairuksen tyttären kuolleista, ajoi hän ensimmäiseksi hällisevän väen ja itkijänaiset pois ja otti opetuslapsistaan sisälle taloon ainoastaan Pietarin, Johanneksen ja Jaakobin. Ja Kristus sanoi: ”Tyttö, minä sanon sinulle, nouse.” Heti Jairuksen tytär heräsi ja Jeesus pyysi tyttären vanhempia olemaan puhumatta tästä kenellekään. Hän ei koskaan näyttänyt mittaavan tehtävänsä onnistumista hurraavilla kansanjoukoilla. Samat kolme miestä kiipesivät myös Jeesuksen kanssa vuorelle, kun Kristus kirkastettiin, alkoi hehkua valoa ja hänen kasvonsa

loistivat kuin aurinko. Jumalan puhuessa suoraan heille hehkuvan pilven sisältä, oli toiselta puolen todellisuuden rajaa paikalla todistamassa myös Mooses ja Elias. Kaksi riitti hyvin. Kolmannen kerran sama kolmikko opetuslapsia, Pietari, Johannes ja Jaakob kelpuutettiin mukaan, kun Kristus tuli loppunsa edellä tuskaan Getsemanessa ja hikoili rukoillessaan verta. Hekin tosin torkahtelivat odotellessaan Herransa paluuta rukoilemasta. Palatessaan ja nähdessään väsähtäneen kolmikkonsa pitkin kenturaa unten mailla, joutui Kristus varmasti pohtimaan toimivaa ryhmäkokoja uudelleen. Jeesus takoi kovapäisiin opetuslapsiinsa väliin itsekin hermostuen uskon, että hän on se kauan juutalaisten odottama Kristus. Jeesuksen ristiin naulitsemisen jälkeen tuo usko alkoi laajeta seurakunniksi, joiden turvotessa syntyivät kristilliset uskonnot ja kirkkoinstituutiot. Reilun puolentoista tuhannen vuoden kuluessa pienen ihmisen usko ehti synnyttää ulkopuolelleen ihmeellisiä väkirikkaita Olioita, joiden käsissä hiljainen rukous ja viides käsky "Älä tapa", taittuivat hitaasti suuriksi joukkokarkeloiksi, kuten ristiretket, inkvisitio ja noitavainot. Ahtaasta kahden tai kolmen ihmisen väliköstä päästään laajenemaan ulos helposti lisäämällä johonkin väliin sana vähintään: "Missä vähintään kaksi tai kolme kokoontuu minun nimessäni, siellä minä olen läsnä." Tämän portin auettua seurakunnan laajenemiselle ei ole estettä ja parin tuhannen vuoden jälkeen toisessa päässä pullistelee jo kuin pallolaajentumana suunnaton omaisuuksien keskittymä ja pörssiosakkeiden omistaja Vatikaani. Rahaa virtaa siellä kuin Jerusalemissa muinoin Pyhää Henkeä. Katolisen imperiumin johtajana Paavi ei voi tallustella koskaan syrjäseuduilla sauvansa kanssa tapaamassa kalastajia, vaan häntä kuljetetaan muutaman kerran vuodessa hurraavan kansan läpi valkoisella jeepillä, jonka lavalla panssariakvaarion sisällä hän heiluttaa kättään rahvaalle kuin vangittu jumala. Mutta jos vielä palataan pienempiin kokoonpanoihin, joissa Jeesus näytti erityisesti viihtyvän, niin ilmestysten profeetta Hesekielistä saattaa saada ymmärrystä pienten kokoonpanojen taikaan. Vanhan Testamentin Hesekiel kertoo näyissään, miten Kerubilla oli neljät kasvot: ihmisen, leijonan, härän ja kotkan kasvot. Kerubissa nämä kolme eläintä ja ihminen muodostavat arkkityyppisen summan $3 + 1$, jota kautta voi päästä Kristuksen symboliikkaan ja hänen suosimaansa ryhmäkokoon käsiksi. Kerubissa kolme muodostaa yhdessä neljännen, jota ei voi päätellä yhdestä ja jota ei yksi voi muodostaa. Kolmesta eläimestä ei voi päätellä ihmistä, joka niistä yhdessä syntyy. Kerubin $3+1$ yhtäläisyys Jeesukseen tulee ilmi niissä kohdissa hänen kulkuaan, kun hän jätti yhdeksän opetuslastaan odottelemaan milloin minnekin ja lähti mukanaan vain kolmikko Pietari, Johannes ja Jaakob, kun tosi oli kyseessä. Mutta aikaa on kulunut näihin päiviin ja pienten ihmisten usko on ehtinyt jo turvota moniksi uskonnoiksi. Myös summasta $3+1$ on saatu brändättyä maassamme hamstrauksen symboli. Sokos-marketit saattavat keväisin $3+1$ päivillään kuluttajamassan hurmostilaan lupaamalla niin ikään kolmesta maksetusta tuotteesta seuraavan ihmeellisesti yhden ylimääräisen tavarat. Valaistua tavaraa notkuu $3+1$ päivien hyllyillä ja laareissa rekkalasteittain, jollaisen mammonan kanssa kykenevät kilpailemaan ainoastaan Stockmannin vastaava tavarat ja ilotulitus nimeltään Galna Dagar ja joulumyynti. "Hullut päivät" nimen alkuperäinen, vaatimaton ja hiljainen perusta lepää ilmeisesti myös Raamatussa, jossa Paavali vakuuttaa korintilaisille, että "Tämän maailman viisaus on hullutus Jumalan silmissä." Jumalan houkkien ja hengellisesti köyhien tavoittelemaan hourupäisten näkyjen maailmaan tuskin Galna Dagar koskaan yltää, mutta keltaisilla kasseilla kiinalaista muovia kotiinsa joka vuosi kantavat ihmiset varmasti ehtivät miettiä omaa mielenterveyttään useaan kertaan. Koska käärinliinoissa ei ole taskuja, ei Taivasten Valtakunnassa tarvita romua, eikä kuningaskuluttajaa, vaan salattua hiljaista rukousta. Kristus itse ohjeisti tämän lupaamalla olevansa paikalla ilmaiseksi, kun rukoilijoita on kaksi tai kolme. Vuosisatojen saatossa hänen tavaramerkikseen ei muodostunut

3+1, vaan Kala. Toiseus, eli toinen ihminen, mahdollistaa Kristuksen mukana olemisen rukouksessa, kun nämä muutamat liittyvät Hänen nimessään yhteen. Uskonsa varassa Jumalan tähden kokoontuvat jättävät keskelle tyhjän tilan, johon he luottavat ylimääräisen voiman laskeutuvan. Mutta toiseuden lukumäärän kasvaessa tarpeeksi ylitetään jossain kohtaa raja, jossa toiseus muodostaa ensin sekavan ja kohtaamattoman massan. Tämä ihmismassa taas synnyttää kuin itsensä ulkopuolelle laajenevan kuvitteellisen Olion, joka alkaa käydä sen luoneiden ihmisten hyvinvointia vastaan. Edellisen ajatuksen selkiyttämiseksi voidaan kuvitella, miten Olion laajentumisen jatkuessa ajaudutaan tilanteeseen, jossa esimerkiksi molemmin puolin sotarintamaa olevat sotilaat toivovat tuskaisesti pääsevänsä heti kotiin ja sodan päättävän. Silti he voivat maata poteroissaan nälissään vuosia sen jonkin Olion tähden, jonka he itse ovat synnyttäneet ja jota he kutsuvat valtioksi tai isänmaaksi. Tämän päivän Olio on syönyt jo nekin ja sen uusi isänmaa on globaali pankkijärjestelmä. Olion nykyinen silmäterä, taloudellinen kasvu, tuhoaa ihmistä yhtä määrätietoisesti ja yhtä harhaisilla mielikuvilla kuin suorat sodat. Mutta ilmakuvassa sitä Oliota ei näy missään, ei ennen sotaa, eikä sen jälkeen, koska sitä ei ole olemassa missään muualla kuin yksittäisten ihmisten mieliin asennettuna. Siellä se vain kelluu tuulelta suojassa. Siksi on kysyttävä, kuka luo Valtion, Sodan, Vihollisen ja Kasvun mielikuvat ihmisten mieliin. Ihmisten, jotka haluaisivat valtavana enemmistönä heti rauhan ja kulutuksen kasvun pysähtymisen, mutta eivät niitä saa, vaikka juuri heillä on sodan mahdollistavat aseet ja heidän kauttaan Olio hengittää? Ihmisen todellinen koko on hänen ruumiinsa, jonka lainalaisuuteen kuuluu puhuttaessa terveydestä, samankokoisena oleminen, suunnilleen saman ravintomäärän nauttiminen, saman lähipiirin vaaliminen ja sopusuhta yksin ja yhdessä olemisessä. Kun tällaisia tasaisen kulutuksen rauhallisia ja tyytyväisiä ihmisiä kokoontuu yhteen kaksi tai kaksitoista, ei ihmisen terveyden lainalaisuus miksiäkään siitä muutu. Mutta missä kohtaa ihmismassassa ylitetään se raja, jossa se synnyttää ulkopuolelleen suuren Olion, jota aletaan syöttää ohi ja yli kaiken lainalaisuuden, jolla ihmisen oma ruumis voi hyvin? Elintasosairauksien kirjo on nykyisin loputon ja myös loputon business, koska tuo Olio voi silloin hyvin, kun ihminen voi pahoin. Aikuisiän diabetes ja monet muut sairaudet ovat usein suoria seurauksista kaikesta liiasta, josta Olio nimenomaan elää. Jos se eläisi ja kuluttaisi kuin terve ruumis, se kuolisi heti. Olion hyvinvointi on voimissaan ja puhtaimmillaan silloin, kun rasvaimetty ja mielialalääkitty kuluttaja tuijottaa kulho ja lusikka kädessä televisioruutunsa edessä syömäkilpailuja ja lappaa nieluunsa hyytelöä. Tai silloin kun viimeisen, kaikki ennätykset rikkoneen joulumyynnin muovit ja jätteet on rahdattu Itä-Afrikan rantamaille, joita huuhtovilta vesiltä ovat kalakiintiöt jo ajat sitten pois ostettu ja syömäkilpailuihin tuotu. Kukaan ei näytä oikein tietävän missä kaiken nielevä molokki ja vastoin terveyttämme palvomamme mystinen Olio on. Uudessa Testamentissa sitä kutsutaan arvonimellä Maailmanruhtinas, joka koetti tehdä Jeesukselle hänen paastonsa aikoihin tarjouksen, josta ei voi kieltäytyä. Hän kieltäytyi ja pääsikin sitten uskonnolliseen mafiatyyliin ristille varoittavaksi esimerkiksi. Hourupäisen Johanneksen ilmestyksissä taas Olio teutaroi maailmaa ihmisen tuhoksi nimellä Peto, mutta sen sijainti ja muoto jäävät teksteissä kovin abstrakteiksi ja arvoituksellisiksi. Se näyttäisi olevan kuin upotettuna meihin ihmisiin jonkinlaisena potentiaalina, joka herää eloon itsenäiseksi Olioksi, kun meitä kertyy yhteen tarpeeksi paljon. Muodostamme massana kokonaisuuden, joka on meitä vastaan. Vaikka olemme jo alistuneet ihmislajina suuremman edessä palvelemaan Petoa, ei siitä ole näkyvissä maan päällä muuta kuin sen kulun jälkiä, parturoituja sademetsiä, muovilauttoja valtamerillä ja pakokaasuihin tukehtuvia metropoleja. Pedon logistiikkaa palveleva teknologinen väline sentään erottuu maan päällä vielä jotenkuten pörssikeskusten muodostamina valokuituverkkoina ja niiden hermokeskuksina, mutta niihin on vaikea saada

mitään ymmärrettävää yhteyttä. Pörssihallien sisään kurkistava ei näe muuta kuin valtavia katosta roikkuvia näyttöruuduilla vuorattuja kennoja, joiden alla nuorten terävien miesten kaoottinen massa velloo ja huutaa osakkeita ja arvopapereita sananmukaisesti viimeistä päivää. Alkuaineiden mukaan väreittäin takkeihinsa pukeutuneiden meklareiden värinauhat kiemurtelevat hallien lattiaita pitkinä väriletkoina, jotka kuhisevat päätekennojen alla kuin muurahaispesä. Tulevaisuus on siellä myyty ja vaihdettu jo moneen kertaan ennen toteutumistaan ja lakimiesarmeija saa revittyä menneisyydestäkin vielä viimeiset siivut oikeusistuimissa, joiden alkujuuri joskus kauan sitten tapaili oikeudenmukaisuutta. Mutta pian tämäkin ihmisen kaikki kuhina katoaa näkymättömiin bittivirtaan ja Pedosta tulee ihmiselle yhtä näkymätön kuin Jumala. Viimeinen joka sai Petoon vielä suoran yhteyden, oli Bin Laden, jonka keinot olivat kyseenalaisia. Tämän jälkeen Peto onkin häivyttänyt jälkensä lähes kokonaan ja virtaa lähes yksinomaan pätkittynä valona valokuitukaapeleissa nopeuksilla, joita ei ihminen ole hallinnut enää pitkään aikaan. Mutta mistä Peto tulee ja minne se menee, sitä ei ilmeisesti monikaan ihminen tiedä. Sen optimaalinen toimintaympäristö on Kaaos, jota se ohjaa älyllä, joka ei ole tästä maailmasta. Sille ihmisen merkitys ja elämä ovat sen edellisten näyttöjen perusteella vain väline, jolla se pakkaa kaiken vallan, loiston ja omaisuuden yhdeksi torniksi. Mutta Peto havaitsi jo pari tuhatta vuotta sitten merkittävän uhan tälle pyrkimykselleen ja alkoi siksi käydä kauppaa Kristuksen kanssa. Raamatussa näiden kuninkaiden kohtaamista kuvataan näin: ”Ja perkele vei hänet korkealle vuorelle ja näytti hänelle yhdessä tuokiossa kaikki maailman valtakunnat ja sanoi hänelle: Sinulle minä annan kaiken tämän valtapiirin ja sen loiston, sillä minun haltuuni se on annettu, ja minä annan sen kenelle tahdon. Jos sinä siis kumarrut minun eteeni, on tämä kaikki oleva sinun.” Kristus havaitsi nopeasti Pedon tarjoaman osakesalkun ja obligaatioiden koostuvan pelkästään katoavasta omaisuudesta ja hylkäsi tarjouksen keskittyäkseen huomattavasti pidempiaikaisiin sijoituksiin. Ihminen kun ei elä pelkästään leivästä ja sitä hän pystyi itsekkin murtamaan vasukaupalla. Siihen loppuivat Pedon osakeannit ja 3+1 tarjoukset ja kun hän oli kaiken kiusattavansa kiusannut, kalppi hän neuvottomana tiehensä. Heidän tavatessaan uudelleen Kristuksen vaelluksen loppupuolella, Jeesuksen viimeisiä sanoja olivat, ”Maailman ruhtinas tulee ja minussa hänellä ei ole mitään.” Nykyisin on melkein pärienausta sanoa mihin tahansa, että ”Nyt riittää.” Kiihtyvä kasvu joka sektorilla on saavuttanut jo uskonnollisia piirteitä, jolla siunataan kaikki yhteiskunnallinen toiminta. Kun äveriäät tv-pastorit kaatavat stadioneilla miestä kuin heinää, voi pieni ihminen hairahtua ajattelemaan, että Jumala on siellä minne massa on pakkaantunut ja täpötäyteisyys ahtautunut. Silloin on muistettava, että aineenkin suurimmat voimat on löydetty sen pienimmistä partikkeleista. Ehkä ihmisen hengellinen maksimi tulee esiin juuri minimissään. Lesken ropo on suurempi uhriarkussa kuin julkisten hyväntekeväisyys-gaalojen pitopöytien rasvat ja tuotot. Kristus on merkittävä mahdollisuus myös hänelle, jonka elämä ei toteudu suuren yleisön peukuttamana ja ylistämänä, eivätkä omat pienet tapahtumat ole etenemässä kohti kasvavia mainostuloja. Mutta Kristus näytti tietävän ennalta, että häntä rukoilevien joukossa tulee aina olemaan myös sellaisia, joilla ei ole edes sitä toista ja joille jopa ”kaksi tai kolme” on liikaa vaadittu. Siksi hän suuressa armossaan otti viimeisetkin halukkaat mukaansa ja laajensi aluettaan tyypilliseen suuntaansa ja sanoi: ”Vaan sinä, kun rukoilet, mene kammioosi ja sulje ovesi ja rukoile Isääsi, joka on salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle.” ”Pyhä ihminen on sanonut: Joka ottaa kantaakseen valtakunnan syntisaastan, hän on arvollinen olemaan uhritoimituksen suorittaja. Joka ottaa kantaakseen valtakunnan onnettomuuden, hän on arvollinen olemaan maailman hallitsija. Nämä sanat näyttävät olevan kuin nurinpäin sanottuja.” Laotse, kirjassa Tao-Te-King. (s.604 ekr.)